

Изази Суботом.

Цијена:
За ПРВУ ГОРУ за годи-
ну ф. 6, за по године ф. 3,
за четврт године ф. 1 и
50 новчића.
За АУСТРО-УГАРСКУ
за годину ф. 6, за по год.
ф. 3, за четврт године ф.
1 и 50 новчића.
За СРБИЈУ за годину
ф. 7 за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата плаћа се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом унут-
римом на пошту у Котор.
Донеси ивиљу се уредни-
шту. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

Телеграфске вијести.

Бечки „Кореспонденц-биро“ јавља:

БЕЧ, 18. Јулија: „Монтасерви“
јавља: Предстојећи савјет министар-
ски, ријешити, да се у згодно вријеме
одчисти мобилизује аустријска војска.
Присуство Мидхат-паше нестоји ни у
какој свези са овом мјером.

ЦАРИГРАД, 19. Јулија (Званично):
Црногорци напали у четвртак на
Никшић, и бјежу одбијени са великим
губитком. (Чује званичне лажи Пр. Ур.)
Руси су изнова сузбавени близу Сили-
стрије.

ЦАРИГРАД 20. Јулија: Гласови
се разносе, да су Руси 19 Јулија на
ново напали на Плевну и да су по-
слије очајне борбе сузбавени од над-
моћнијех Турака. Русима придолази
помоћ без престанка.

БЕЧ 20. Јула: Листови јављају;
да је министарски савјет ријешно не
мобилисати ни у опће ни од чести.
Пошто је Андрашијева политика под-
пуно одобрена, добио је пуновласт
само по потреби ојачати војску што
је постављена на јужној граници. Ује-
дно је савјет одобрио предходне тро-
шкове близу 25 милиона за случај
мобилисања од четири дивизије.

ЦАРИГРАД 20. Јулија: Осман-
паша јавља знатну побједу 18. и 19.
близу Плевне. Руса бјеше 60.000 са
коњицом; Турака 70.000. Руси се
мораху повући 19. о. м. оставив за
собом 8000 мртвијех и 16.000 рање-
них. (Ово је управ онако истина, као што
су Црногорци код Никшића разбавени.
Пр. Ур.) Увјеравају да су се Сулејман и
Реуф сјединили код Јенизагре, сузби-
ли Русе и заузели Ескисагру. У Азији
Руси напредовали до Пењака.

БЕЧ 21. Јулија: Из Петрограда јавља-
ју званично 19. Јулија: Јуче Криденер
опет напао на Плевну, без успеха.

Цетиње, 20. Јулија.

Послије крваве борбе, одбивши
онако сјајно и побједоносно силни
нападај непријатељски, Црна Гора
ево опет наставља офензиву. Крвавоме
граду Никшићу намјењен је првипоход.

По вијестима, које смо досад и-
мали и саопштили, почетак је сретан
и успјех знатан. Град никшићки по
себи је велик и тврд, а сувише ок-
ружен и утврђен јакијем фортификама.
Но војска наша заузела је досад јед-
ну по једну фортицу турску и гла-
вице на којима су Турци ушанчени
били. Већ трећи дан примакла се
она сваколика граду и опасала га са
сваке стране, те је започела бомбар-
довање града и вароши.

Ми држимо, да је судбина Ник-
шића извјесна. Кад би се знала од-
лука нашег војсководства, могло би
се већ сада одредити и вријеме,
у којем ће он у рукама нашијем бити.
Аво је наше војсководство ријешило
да га сумање жртава узме, а та о-
колност вазда се у нас узима у об-
зир, те га изаода стане морити, може
потрајати мало дуже, а ако се без
обзира на то навали жестокијем огњем
и јуришањем, он би могао у најкра-
ћем року пасти.

У пуном повјерењу у војсковод-
ство наше, ми остављамо то питање
на страну, а досадањи успјеси ис-
пуњавају нас најбољим поуздањем и
задовољством.

Колико ови први успјеси у за-
почетој офензиви и добро стање наше
војске изазивају, толика околност у
којој се продужава радња наше вој-
ске увеличава то задовољство наше.
Операције на Никшићу у свако би до-
ба значајне биле, а колико су зна-
чајније и славије оне за нашу војску
данас, кад су њима предходиле оне
ужасне битке у Острошком пролазу
кад је војска наша трипут надмоћнију
силу непријатељску сваладала и са зем-
љишта свога одагнала, кад та јуначка
војска уништивши злорада предка-
зивања непријатељска и одклонила
родељубну зебњу пријатеља, славо-
добитна и испуњена јуначкијем одуше-
вљењем опет стоји данас под Ник-
шићем.

А истијем духом испуњена је
сваколика војска наша. Већи дио ње
био је иза оних великијех битака
на двонеђељном отпугу и одмору и
сад опет сва стоји на својем опред-
јељењем мјестима, одморна и жедна
нове славе.

Наша јужна војска, која је ове
и прошле године побједу за побједом
и то сјајнију за сјајнијом извојевала
савзана је опет од њезинога прослав-
љенога заповједника Божја Петро-
вића, те ће сигурно до који час и
она одпочети офензиву. Г. Божо има
за сада свој главни стан на Орја-Луци
а г. војвода Пламенац, који је ове
године као и прошле својом сурад-
њом у јужној војсци толико јуначкога
прегнућа и вјештине показао и у
последњој битци на Прентиној гла-
вици ону знамениту побједу одржао
сада је код Њ. Св. Књаза у војсци
под Никшићем.

Јуначка црмничка војска, под
заповједништвом војводе Маша Ан-
дрова Ђуровића, која је прошле го-
дине између осталијех сретнијех бо-
јева, двије врло сјајне побједо одр-
жала, и велики алај барјак турски ос-
војила, ове године није била нападана
нити је имала одредити да напада
али је стајала и стоји једнако на о-
купу, и чека прву згоду, да понови
славу своју.

И војска многозаслужног старине
васојевићскога војводе Миљана, која
је онолику војску Мехмед-Али-паше
дочекала и сузбила побједоносно, о-
купљена чека да прида нове сјајно-
сти досадањим и јуначкијем дјелима
својим. У којем правцу и каквом са-
ставу ће ове војске дјествовати, ми
неможемо за сада још знати, али
држимо да ће састављати једну цје-
лину.

Са поуздањем и радости оче-
кујемо акцију и ове војске.

Ратне вијести.

На челу листа саопштавамо два тур-
ска брзојава из Цариграда, један односе
се на одношаје на нашем а други на рус-
ком бојишту. Први каже, да су Црногор-
ци, ударивши на Никшић одбавени са
„великијем губитцима“; други јавља нај-
сјајнију побједу Осман-паше над кором
ђенерала Криденера код Плевне, ће да
су Руси тако поражени, да су изгубили
24.000 војника. Турцима у Цариграду
довољно је, да само дочују за какав су-
коб своје војске са непријатељском, и по-
бједа турскога оружја разумије се већ
сама по себи, тако је и са овим њихо-
вијем ратнијем булетинима. О Никшићу
Турци незнаду ни слова више него што
од нас чују, то јест, да му стање већ

неможе бити очајније, и гле Турака: они
су одбили Црногорце са великијем губит-
цима. Ово је безобразлук изнад свакога
појма. Да нијесмо очевидни свједоци тур-
ске безарамне лажи о Никшићу, ко зна,
небили се повели, да повјерујемо њихову
гласу о побједи код Плевне. Кад се у
обзир узме, да су Турци код Плевне зби-
ла толико успјели, да за овај час нијесу
тога мјеста изгубили, онда се није чудити
њихову лажном прећеривању, које расте
саразмјерно ратним резултатима. Ако су
Турци разбијени, онда јављају, да су не-
пријатеља одбили са великијем губитком;
а одржали своје положаје, онда ето „вик-
торија“, онда најсјајнија побједа.

Кад се узме у обзир, да су Турци
највише забринути баш за ову војску код
Плевне, којој су скоро одасуд прекинути
путеви за узмицање, те што изгледају ка-
тастрофу, која Осман чека; онда се није
чудити, што се толико заносе тијем што
та катастрофа није већ наступила. Пети
кор руски, а и један румунски већ су
прешли Дунав, а кад се обави прелазак
руско-румунске војске ниже Видина, онда
је и Осман-пашиној војсци код Плевне
судбина готова. Зато држимо, да ни на-
падај генерала Криденера на Плевну неће
бити озбиљно ни предузет, док се год не
обави речени прелазак ниже Видина, који
ће довести Осман-пашину војску међу
двје ватре, без да може нкуда узмаћи.

Од књажа јужне војске 16. Ју-
лија: На овој страни, од кад је сјеверна
војска отишла пут Никшића, није се осим
неких малијех сукоба, које Вам јављам,
ништа важно догодило.

Трећи дио батаљона цеклинског са
својим старјешином Гајом Ђурашковићем,
пошто је неки дан сишао с Плана, наре-
ђено му је да с истом војском постави
страже крај Жабљака и обалом од Кури-
јоштице, ријеке која тече крај Жабљака на
Враћину (острво на сред језера скадар-
ског). На истом је остову и манастир под
истим именом, ће је била некад премје-
штена патријаршија српска. Иста војска
и данас стражи на истим мјестима.

Неки дан хћеде једна турска лађа,
да крене истом ријеком пут Жабљака, која
је носила тајин са једним топом, и у којој
је било једно 50 војника турскијех.

Но Турци преко једнога уходе са Вра-
ћине дознадоше за наше одјелење и вра-
тише лађу назад. Кад наши виђеше да з
њи дознадоше Турци, дигло се с лијевог
бријега ријеке Курјоштице и навиђу на 87
комада турскијех говеда, која одма заку-
пе и ужену у границу нашу. Истина да
на овај пљен нијесу се справљали, али тако
хћеде случај.

9. Јула Лимљан (нахија црмничка)
пустише стоку у планину по Суторману.
Турци опазеше с фортице на Суторману и
хћедоше да оплијене ту стоку. У то при-
скачи наша стража, која је била у Липици
(врх више куле турске на Суторману) и
сузбије Турке, којима придођу у помоћ
Туђемили и Зубци. Наше пак страже буду
подјачане су двије чете, које одма навале
јуначки на Турке и прићерају их до са-
мијех кућа зубачкијех, од којих опале
три. Зубци то је село више мора Јадран-
ског између Спича и Бара. Нашијех било
рањенијех у том боју 9 без мртвијех. Ту-
рака било је доста и мртвијех и рањени-
јех. Прије неколико дана нападали су
Пипери четама ноћу на турске страже око
Подгорице. Нема ноћи, кад по кога тур-
чина не смакну, или плијена не донесу.

У суботу вече, 9. Јула дошао им је
у Подгорицу из Скадра Сајиб-паша, валија
скадарски и Риза паша са Елијас-пашом
Дибранским. Надали су се ево има већ
два мјесеца Турци, да ће овај последњи
довести преко 10.000 Дибрана, од којих
је само 1000 дошло.

12. Јула два табора војске турске
крену сиз Подгорице низ поље Ђемовско
на Ботун и с њима дође једно двјеста
коња, ће се и зауставити и шаторе раз-
пеше. Шанче се туд, бојећи се да не би
Црногорци с те стране ударили на Под-
горицу.

Боја на Фармацима 16. Јулија:

Још неки дан јавих Вам, да су се
два табора низама улогорила на лијевој
бријегу Мораче код Ботуна, села лежећег

два сата јужно од Подгорице, напрема
црногорској граници.

К овим се за ово последњијех дана,
прикупи јоште: два табора низама, зетски-
јех Турака, Подгоричана и Арбанаса од
Дибре; свега одириле 5 хиљада.

Ова турска војска крене у понеђе-
љак, 18. овога, прије зоре са Ботуна;
пређе Морачу и преко доњих Кокота
(тако се зову неки засеци у турској гра-
ници; горњи Кокоти су на нашој страни)
улегне у Фармаке и крајем поља запали
неколике појате. Овђе их дочека 400 Леш-
њана, које главно-командујући, госп. Божо,
бијаше одредио, да ту држе стражу.

Ово одјелење, и ако толи малобројно,
нехћеде узмаћи него се упушти у крваву
борбу са 10 пута надмоћнијем противни-
ком, коју пуна три сата несамо храбро
издржа, него најпосље разби турке, нагна
их у бјегство, и проћера преко Ситнице до
на сред Лешко-поља, ће се тек бој раз-
двоји. Турке подмугали су и топови са
двје стране, два са Ботуна а два са
Црвене-стијене, куле на Вељем-брду.

Наши се и овога пута натукосе Ту-
рака, а показише Арбанаса. Самијех Под-
горичана остало је, по њихову казивању,
17 на мртво. Свега имали су Турци мртви-
јех и рањенијех близу 300. Нашијех 13
мртвијех а 19 рањенијех.

Кукавичлук ове турске војске напрема
нашијех људи и њихови знатни гу-
битци у овом боју последица су паничког
страха, кога Турци носе још од пораза из
последњијех великијех бојева.

Намјера Турска при овом изјављив-
шем се упадају била је очевидно та, да
одврати на ову страну позорност наше оп-
садне војске код Никшића, и ако је таква
мисао при данашњијем околностима више
него дјетињаста.

— О расположају духова у Цариграду
има „Пол. Кор.“ овај допис од туд:

Није могуће створити праве слике
о тренутном расположењу у Цариграду.
У времену од неколика сата обави се
прелазак из најапсолутније клоуности
до махнитог уклиццања радости, за да се
исто тако брзо преврне у најодлучнију
противност. Сад се показује све поражен
деморализовано и здвојено, грозевни хрип-
љавинама осветом и уништењем, — а сад
се опет показује све умирено, радује се
и кличе у тријумфима. Овијем начином
догоди се, те је глас о преласку Руса
преко Балкана изазвао велику збуњеност
Већ мишљаху, да на висовима Далматин-
цазиру козачке предходнике; једни гово-
рају о бјегству, други о развићу про-
кове заставе. За овим прећеранијем стра-
хом сљедоваше још прећераније весеље на
глас, да је Реуф-паша прећерао Русе
преко Балкана. Но ово узнешено распо-
ложење тек онда досије баш до правог
лудила, кад се појави глас, кога са уе-
трајношћу вјероваше и распрострашише и
сами портини чиновници, да су тобоже
Черкези ухватили великог кнеза Николу.
Како у владаним круговима тако и на
сокацима све си је считало ову ерет-
ну вијест, и већ су биле све спреме го-
тове за расвјетлење града. Већ се пока-
зивао и чамац, кога да је Султан одредио
да се спреми за дочек јаснога заробље-
ника. Тешко си га оноем јевропејцу, који
би се у том веселом заносу усудио сам
и прословити што двојбена о тој вијести!

Ова вијест створи одмах пророчан-
ство Мунафи-баше (Султанова гатаоп
у звијезде), што га неки дан откри Сул-
тану. Овај Сеније Абдул Хамидов пр-
рече Султану заробљење цара, који да 1
21. рећеба (2. Августа) бити доведен у Ц-
риград.

Несрећом турском непотврди се гла-
о заробљењу великога књаза Николаја;
дочим изађе проглас у ком се стано-
вништву јавља прелазак Руса преко Ба-
кана и исте уједено позивље, да се уз
у промисао божји и да се нава, да ће ту
ско земљиште бити наскоро очистиено с
душманина. Овај проглас, који окончае
с позивом на становништво, да са свије
страна хити на обрану отаџбине, прои-
веде код мухамеданског становништва на
неповољни упечаток. Ово нађе за пр-
пут признање владе, да је положај вр-
ло опасан, да су Руси већ у Тракији и д

је отаџбина у опасности. Мухамеданско становништво паде услед тога у стање неписане клонудости. Ни један једини Турчин непоказа се од таде у купилиштима добровољаца. Само у ратном министарству опажа се нешто радње, доким се све, што је снаге на расположењу шаље најхитније у Дренопоље.

Но најгори и најопаснији последак овога стања, то је ијед на све, што је хришћанскога у Цариграду. И већ су од владе распрострањени булетини о свирепствима Руса и Бугара над Мухамеданцима жалосно дјествовали, те тако доносе недовољне вијести са бојишта у савезу са све то више мах узимљуним увјерењем, да је Турска од Јевропе напуштена, мрзост и освету Мухамеданаца на Хришћанима до свога врха. Последњи стрепе од ове чињенице, и имају с тим више узрока, што се небоје само провале дивљег фанатизма од стране мухамеданског грађанства него и свирепог бјеснила у постројству узмичуће турске војске

Сулејман-паша искрцао је јуче (5. Јулија) свој војени корпус у Деде-Агазу, одклен ће без оклијевања кренути у Сливно, главни стан Реуф-паше. Овај ће за који дан имати до 50,000 људи на скупу, но од тога је, са изнимком редовите војске Сулејманове, већи дио састављен и божјака сабијених и сбрда и долина.

Јуче брзојавило је турско становништво из Филипопоља на управитеља лицаца у галатском сарају, Али-Зуаву-ефендију, да Руси могу за неколико сати стићи од Казанлика у Филипопољ. Брзојављачи моле Зуаву-ефендију, да гледа представити Султану нужду примирја. Али-Зуав је сад код Султана.

И од царске палаче и од порте отишле су услед ових вијести из Бугарске наредбе на главног гувернера у Брусу, да уреди станове за столицу Султана и владе. У случају напредовања Руса према Цариграду изабрано је речено мјесто за прибојниште двора и владе.

Из Зимнице јављају, да у руском главном стану Сафет-пашину окружницу о тобожњим руским свирепствима проглашују клеветничком. Насиља проти Мухамеданцима чине башибозуци и Черкези. Да је тако, најбољи је доказ то, што мухамеданска посланства долазе у руски главни стан с молбом, да им се даде помоћ проти турској нередовитој војсци.

— Турским посланицима у Лондону, Мурсуе-паша оповргава у парижском „Журнал де Деба“ тај глас, да ће Аустрија споразумно са портом посјетити Босну. Он вели, да би то посједнуће за Турску било исто тако, као да која велика неутрална сила отвори рат Турској.

— Инглешка туркофилика „П. М. Галета“ плаче, да се већ неможе помоћи Турској из Галипоља, јер да тамо може од Дренопоља прво стићи руска војска него инглешка из „Портсмута“. А „Штандард“ већ удара у мирније жике, доким вели, да су гласови о посједнућу Галипоља прећерани, пошто је влада само одредила, да се појачају опсаде на Малти и Гибралтару.

— Хасан-паша, заробљени у Никополу, био је неки дан позван пред цара, којом приликом на питање, зашто се је предао, одговори, да му бијаше веће умањена муниција и да је био принуђен, са властитом руком стријелати војнике ради деморализације и бјежања. Он примјети, да је то један од најбудаластивијих ратова, у који је Турска заведена једино држањем Инглешке, и да би се негод радовао, кад би га већ једном видно свршена.

— 5. овога потукао је до ноге генерал Гурко Реуф-пашу код Јенизагре и заузео му логор са 8 топова и 4 заставе.

— Султанов одасланик к дунавској војсци Намик-паша, поднео је истоме извјештај, који га је врло узнемирио и ожалостио. Што одметањем што бољешћу умањена турска је војска за 40.000 људи.

— „Либерте“ јавља, да се у Риму између велесила чине договори, ради заједничке акције бродовља у заштиту хришћана у Цариграду.

ИЗВЈЕШЋЕ ВЕЛИКОГА КНЕЗА НИКОЛЕ.

(Продужење).

Но и непријатељев монитор узмакао је. Поручнику Шкридлову, коме је за руком пошло, да је Дунав затворио прије него је рањен, дао сам Ђурђев ред четвртога степена.

Кад се је флотила приближила обали,

дођоше из Парапана Ђенералмајор из пратње Вашег Величанства, Шкобелев П., мој побочник пуковник Струков и капетан главнога штопа Сахаров с гласом, да Турци из једне пољске батерије пуцају у наше шалупе. Оне се разредиле тамо амо. Пет их оде под капетаном поручником Тудером низ воду, а пет под капетаном Новиковом противнијем правцем. Тиме начином спашене су од сигурне пропасти, али су три ипак помало оштећене.

Кад је Дунав затворен код Парапана, услед чега су турски монитори, што су стојали код Руччука, запријечени у свом кретању према западу, бијаше упутно затворити и комад између Парапана и Турна, те одправити одонуд мониторе, пошто је особито било с почетка намјеровано, да се пријеђе преко Дунава код Никопоља. Последњи овај задатак могао се је потпуно само онда постигнути, ако се монитори униште, а ово се је опет могло учинити добром згодом. Но такова се прилика није подала, те су с тога код Никопоља остала још два турска монитора, која су ипак затворена торпедима, постављенијем с источне стране.

Наше парне баркасе састадоше се 12. Јунија све код Фламунде, докле су од Мулу де Шоса коњијем довршене. Капетан Новиков, који је опазио да је нашијех парнијех баркаса много мање, употребио је већом страном само кутере за полагање торпеда. По ноћи од 11. и 12. Јунија одирави капетан Новиков баркасе коњијем до Караба, те их онђе спусти у воду; до 7 сати у вече бијаху торпеди понаијештани. Код тога опаснога посла бијаше и мој побочник Струков, који је раденике чувао одјелом стријелаца. Турци опазивше посао доцно, те је већ готов био, кад би му били истом могли почети пријечити. За тог посла изведоше наши морнари код Фламунде красно јунаштво. 11. Јунија доплони наине од Никопоља низ воду турски један параброд. Чим је Ђенерал Леонов, заповједник наше војске у Фламунди, опазио, да се примиче монитор, јави то заповједништву шалупа, а он сам даде наставити четири тона од 15. коњаничке батерије под капетаном Коламејзовом. Свега скупа бијаше тада у Фламунди пет шалупа за торпед, но три бијаху од прије оштећене. Оне двије цијеле навалише ипак на непријатељев монитор, премда су Турци пуцали из пушака те бацали картече. Морнар Арене оде на шалупи „Мини“ проти непријатељеву монитору, но турско зрно пресјече жицу и Арене мораде се повратити. Посље Арена удари кормилар Нилон проти монитори на шалупи „Шутки“, но монитор уклони се испред њега, те се изваби, побјегавши у Никополу. Нилону и Аренсу дао сам одликовања и то првоме ред св. Ђурђа 5. степена, а другоме војнички крет за заслуге. Топови 15. артиљеријске батерије пуцали су без престанка на монитор. Само прва три набоја непогодише, остали нако ударили су добро, те оћераше морнаре са крова. Један топчија пао је с монитора у воду.

12. Јунија оде други монитор од Никопоља уз воду, но наше батерије с обале проћераше га напруг у Никополу. Одтада неплоче већ непријатељеви монитори тамо амо и ја немогу казати, да ли су оштећени или су прекинули маневре од страха, да небуду оштећени.

У исто вријеме разгледао сам особно са предстојником главнога штопа и његовијем доглавником цијели комад Дунава од Зимнице до Турну-Мугурелија. Освједочив се, да ће се код Зимнице силом лакше пријећи преко Дунава, него ли код Никопоља, одлучио сам, да ће се силом прелазити код Зимнице. У моме главном стану није нико знао, камо идем, паче ни штопски чланови, који су ме пратили, ни јесу знали камо и с чега путујем.

Кад сам одабрао прелазниште, одредио сам следеће:

1. Приопћено је само заповједнику 8. збора, да ће се прелазити код Зимнице, те да с тога има његова војска кренути. Да нако сакријем то кретање, наредио сам 9. прешачкој дивизији, да по површној путној основи оде у Пјатру. Из Беје у Зимницу премјештени су само 14. дивизија, двије сатије стријелаца, 16 топова за брда и што требало мостара. За прелазење морао сам бити спреман у ноћи од 14. до 15. Јунија.

2. Кавкаска дивизија коњаника није имала отићи у Зимницу, него остати у Беји.

3. Дванајести војени збор није имао отићи у Зелчу него у Војеводу и Крошкју, да буде Зимница ближе. Истијем правцем мораде ударити бугарска бригада.

4. Деветом збору наредио сам, нека

оде у Фламунду и нека иде до Сегарча у Сјаку, те нека остави у Турну мало одељење и нека тако уз пут осмом дивизијом замијени девету.

5. Тринајестом збору наредио сам, нека иде из Александрије у Зјатру; предње чете тога збора састојале су од 35. пјевачке дивизије.

6. Напоследку наредио сам 12. Јунија, нека се дан за даном пуца на Руччук, а 15. нека се опет почне пуцати на Никополу те пуца до даље заповједи.

14. Јунија бијаше сва војска на одређенијем мјестима. 15. премјештен је главни мој стан из Слагине у табор на Драчу уз воду Калмусију, камо је дан прије премјештен и главни стан Вашег Величанства.

Да се пуца на Руччук, одређено је 12. Јунија с тога, што су Турци први почели пуцати. Премда је непријатељ без престанка пуцао, нијесмо код Ђурђева ништа изгубили, само је град врло оштећен, али су становници из њега прије побјегли. 15. рањен је у врат Ђенералмајор Еренрот, заповједник 11. пјешачке дивизије. О другиијем губитцима нијесам досад добио службенијех извјешћа. Тешко је казати, што је наше топиштво учинило Руччуку. Може се узети, да је успјешно пуцано, чим су двије непријатељеве батерије, а другиијех више за дуље вријеме биле престале пуцати.

На Никополу престадосмо по заповједи Вашег Величанства пуцати тек 17. Јунија у вече. Постигосмо, да је пет батерија умукнуло а двије су посве разорене. Никополу је упаљено на више мјеста, пошто је 15. Јунија цијели дан у град пуцано. Ми изгубисмо 3 мртв и 7 рањенијех војника. (Свршише се).

Узвишени дух родољубља и нечувене пожртвованости, што је у данашњем светом народњем дјелу за таласао и овладао великијем и братскијем нам рускијем народом, огледа се најбоље из родољубивог дјела једнога дјевојчета које, примивши скупцијеном отлијечу у знак и спомен својих младеначкијех врлина и заслуга, сними тај драгоцијени украс са својих груди и положи га на жртвеник „славјанскога дјела“ а нарочито за „ублажење рана црногорскијех хероја“. Ово дјевојче зове се: **Екатарина Иванов. Кутајникова**, којом нас је упознало следеће писмо, уступљено нам добротом Његов. Високопреосвештенства, Митрополита, Иларијона. Живиле нам овакве родољубке које служе на понос и дику славенском народу!

Ево тога писма:

Високопреосвештени Господине Митрополите!

Имам част сровести Вашем Високопреосвештенству златну медаљу, вриједну 20 дуката, коју славјанској ствари посвећује ученица овјешњег „Маријина института“, госпођица Екатарина Ивановна Кутајникова а коју је добила у награду за њезине отличне успјехе у науку и за исто тако поведење, и сто педесет рубаља, од којих 60 рубаља потписано је у малом кружку одма при прочитању Вашег на мене управљенога писма од 20. Априла, и 90 рубаља, које је приложило мјесно госпођинско друштво.

Поменути ствар и новце, молим најпокорније да се употребе на ублажење невоље херојскога народа по Вашем увиђењу, при чем имамо част приложити и број „Донске Газете“, у ком је напечатан одговор Вашег Високопреосвештенства, на моје писмо, увјеравајући Вас, да ћу и у будуће, у колико ми год силе допуще, настојати за сабирање пожртвовања за свету ствар Славена у опште и јуначкога црногорскога народа напосе.

Примите и т. д.

Новочеркасск 24. Јунија 1877.

Алексије Алек. Кирајев, Редактор и издатељ „Донске Газете“.

Помоћ браће Чеха.

Најпросвјешћени и најплеменити народ у Јевропи, најсвјесни Славени, мила и љубезна браћа наша Чеси, дубоко осјетивши у свом братском срцу тешке ране своје славенске браће Црногораца, што их ови задобише у најновијим крвавим али славним бојевима проти азијатском варварину, душманину Славенске будућности и јевропејске културе; та браћа Чеси

устадоше једнодушно, да ублаже и олакшају бол љутијех рана брата Црногорца онцијем, чим могу: одкидају од својих уста и прилажу добровољне дарове за „рањене Црногорце“. Посље најновијех црногорско-турскијех бојева примала је до данас и одређеној цијели допитала потписана редакција ове лијепе свете:

Од	од 30. Јунија: 50 ф. — н.
администрације	» 4. Јулија: 100 ф. — н.
» 7. » 100 ф. — н.	
„Politik“	» 10. » 200 ф. — н.
» 12. » 200 ф. — н.	
» 14. » 150 ф. — н.	
» 17. » 200 ф. — н.	
» 20. » 150 ф. — н.	

Од редакције „Korona Ceska“

писмом од 12. Јулија: 106 ф. — н.

Од редакције „Posel z Prahi“

писмом од 18. Јулија: 119 ф. 40 н.

Од редакције „Hlas“ (у Брну)

писмом од 19. Јулија: 90 ф. — н.

„Slanskyh vojenskyh vyslouzilcev“

писмом од 9. Јулија: 32 ф. 50 н.

Свега . . . 1497 ф. 90 н.

Саопштавајући оворадовним и благодарним срцем, примјетити нам је, да су сви ови прилози попраћени најсимпатичнијим жељама, одушевљеним усклицима и честитањима на најновијем јуначкијем делима Црногораца као: „Сретне Вам јуначке ране!“ — „Слава браћи Црногорцима!“ — „Живила Славенска узајемност!“ — „Живила славенска предстража на истоку!“ и т. д., и т. д. —

Ми на то неможемо а да и ми неклинемо и нестопоздравимо нашој браћи на Лаби и Влтави: Хвала и најтоплије признање на искреној љубави и пожртвовањима племените Браће Чеха! Ваше симпатије и потпора у нашем данашњем тешком подухвату биће залогом вјечите љубави и узајемности између српскога и чешкога народа и остаће неизбрисиве у души Ваше браће у Црној Гори! Живиле славенске предстраже на западу и на истоку славенске Јевропе!

Чеси и Црногорци настојаће да и даље буду на понос и дику цијеломе Славенству, и да изврше историјом одређену им мисију.

Књижевност.

Позив на предплату.

Правила

ПРАВООЛАВНЕ ЦРКВЕ.

Српски превод с тумачењима

од

проф. Н. Милаша.

III.

Правила

Тулскога Сабора.

У Задру 1877. стр. 89—168 у 8-ни.

Јављам да је са овим насловом изишла баш сада III свеска Правила православне цркве, у којој је најприје представљен кратки историјски нацрт V. и VI. васнон. сабора, а затим је преведено и потанко протумачено тридесет и шест правила Трулскога сабора.

Одзиви многих стручњака довољно су показали колика је важност овог издања те га зато ја немам рашта препоручивати. — Књига се може добити или код мене или у Књижари Браће Јовановића у Панчеву, и стоји 60 новчића, или 1½ динара. —

Јављам овом приликом и то, да од IV свезке Правила остало је још једно тридесет примјерака, које, ко жели, може добити, кад се обрати или мени, или споменутој књижари. Цјена јој је 50 новчића.

Од I свезке Правила, у којој су посебним бројем страница напечатана била Правила св. Апостола, немам више ни једнога примјерка. Ако буде згоде, а изгледи су да хоће, свезка ће ова изићи новим, поправљеним и умноженим издањем.

Задар 10. Јула 1877.

Проф. Н. Милаш.

Примједба: Г. Г. предбојницима јављам да ћу им ових дана књиге разаслати, а уједно им захваљујем на љепом одзиву.